

HAMSHIRALIK AMALIYOTIDAGI ZAMONAVIY TENDENTSIYALAR, BEMORLARNI PARVARISH QILISHDA INNOVATSION YONDASHUVLAR

Boratova Asidaxon Abbos qizi
Beshariq Abu Ali Ibn Sino Nomidagi
Jamoat Salomatligi Texnikumi o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada telehamshiralik, elektron sog'liqni saqlash kartalari, sun'iy intellekt, simulyatsion treninglar kabi innovatsion vositalarning amaliyotdagi o'rni tahlil qilinadi

Kalit so'zlar: Telehamshira, simulyatsion treninglar, interaktiv darslar, robototexnika.

Zamonaviy sog'liqni saqlash tizimida hamshiralarning o'rni va vazifalari ancha kengaygan. Buning bir necha sabableri mavjud:

Aholi sonining ortishi va yoshi katta bo'lgan bemorlar sonining ko'payishi: Aholi va uning sog'lik ehtiyojlarining ortishi sog'liqni saqlash tizimida hamshiralarga bo'lgan talabni oshiradi.

Sog'liqni saqlashda texnologiyalarning joriy etilishi: Raqamli texnologiyalar, telemeditsina, robototexnika va sun'iy intellekt kabi innovatsiyalar hamshiralar faoliyatini yanada samarali qilishga imkon beradi.

Sog'liqni saqlash tizimining modernizatsiyasi: Sog'liqni saqlash tizimi yuqori samaradorlikka erishish uchun hamshiralarni muhim resurs sifatida qo'llab-quvvatlashga intilmoqda.

Hamshiralar rolini kuchaytirishning asosiy yo'nalishlari .Hamshiralar malakasini oshirish, ularni yangi texnologiyalar va zamonaviy tibbiyot bilimlari bilan tanishtirish parvarish sifatini oshirishga yordam beradi. Buning uchun: Kengaytirilgan ta'lim: Hamshiralar uchun malaka oshirish kurslari, seminarlarga qatnashish va ilg'or tibbiy texnologiyalarni o'rganish muhimdir.

Simulyatsiya va amaliy mashg'ulotlar: Zamonaviy treninglar va simulyatsiyalar orqali hamshiralar turli tibbiy holatlar va favqulotda vaziyatlarda o'zlarining tezkor va to'g'ri qarorlar qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantirishi zarur.

Innovatsion texnologiyalarni joriy etish

Zamonaviy texnologiyalarni hamshiralik amaliyotiga integratsiyalash va ularni samarali qo'llash:

Telemeditsina: Masofaviy konsultatsiyalar va davolash bemorlar bilan osonroq va tezroq aloqada bo'lish imkoniyatini yaratadi.

Sun'iy intellekt va raqamli tizimlar: Bemorlar holatini real vaqt rejimida monitoring qilish, tibbiy ma'lumotlarni saqlash va ularga asoslangan qarorlar qabul qilishda hamshiralar uchun yangi imkoniyatlar ochadi.

Robototexnika: Jarrohlik amaliyotlari va reabilitatsiya jarayonlarini robotlar yordamida bajarish bemorlar uchun xavfsiz va samarali natijalarni taqdim etadi. Bemorlar bilan psixologik aloqa o'rnatish

Bemorlar bilan samarali va to'g'ri aloqa o'rnatish, ularning his-tuyg'ulariga e'tibor berish hamshiraning asosiy vazifalaridan biridir. Parvarish sifatini oshirish uchun:

Psixologik qo'llab-quvvatlash: Hamshiralar bemorlarni ruhiy va emosional jihatdan qo'llab-quvvatlashlari, ularga tibbiy holatlari bo'yicha aniq va tushunarli ma'lumotlar berishlari kerak. Bemorlarning ehtiyojlariga mos yondashuv: Har bir bemorning individual ehtiyojlari va xususiyatlariga qarab, hamshiralik parvarishini shaxsiylashtirish muhim.

Multidisipliner jamoalarda ishlash

Zamonaviy sog'liqni saqlash tizimida tibbiyot mutaxassislarining birgalikda ishlashi — hamshiralar, shifokorlar, fizioterapevtlar, psixologlar va boshqa tibbiy mutaxassislar jamoasi orqali samarali parvarish ta'minlanadi. Hamshiralar ushbu jamoada o'z vazifalarini bajarish, bemorlar uchun kompleks va to'liq yordam ko'rsatish uchun muhim bo'ladi. Parvarish sifati va samaradorligini oshirish

Hamshiralar parvarish sifatini oshirishda quyidagi usullar orqali o'z hissasini qo'shishadi:

Tezkor va aniq javob berish: Hamshiralar bemorlarning holatini tezda aniqlash va zarur choralarni ko'rish uchun har doim tayyor bo'lishi kerak. Bemorni jalb qilish va ishtirokini ta'minlash: Bemorni davolash jarayoniga jalb qilish, uning salomatlik holati haqida muntazam axborot berish, uning davolashga bo'lgan ishonchini oshiradi va natijada samaradorlik ortadi. Sog'liqni saqlash tizimidagi kommunikatsiya: Hamshiralar o'zaro va boshqa tibbiy xodimlar bilan samarali kommunikatsiya o'rnatish orqali parvarishning sifatini yaxshilashda yordam beradi.

Tele hamshiralik — bu masofaviy tibbiy xizmat ko'rsatishning bir turi bo'lib, hamshiralar bemorlarga turli tibbiy yordamni masofadan, telemeditsina texnologiyalari yordamida taqdim etadilar. Tele hamshiralik sog'liqni saqlash tizimida innovatsion yondashuv sifatida paydo bo'lib, bemorlarga xizmatlarni yanada qulay va samarali ko'rsatishni maqsad qiladi. Ushbu tizim, ayniqsa, chekka hududlarda yoki pandemiya davrida, bemorlar va tibbiyot xodimlari o'rtasidagi to'g'ridan-to'g'ri aloqani kamaytirishga yordam beradi.

Tele hamshiralikning asosiy vazifalari

Masofaviy bemorlarni kuzatish: Tele hamshiralik yordamida bemorlarning sog'lik holati masofadan nazorat qilinadi. Masalan, bemorning qon bosimi, yurak

urishi, nafas olish holati va boshqa parametrlar real vaqtda tibbiyot xodimlari tomonidan kuzatiladi.

Tibbiy maslahatlar berish: Hamshiralar bemorlarga masofadan turib sog'liq holati bo'yicha tavsiyalar berishadi, dorilarni qanday qabul qilish, parvarish usullarini qanday o'zgartirish kerakligi haqida maslahatlar taqdim etishadi.

Reabilitatsiya va salomatlikni tiklashga yordam: Jarrohlik operatsiyasidan keyingi davolash va reabilitatsiya jarayonlarini hamshiralar masofaviy tarzda boshqarishlari mumkin, bemorlarni qo'llab-quvvatlash va tiklash jarayonini nazorat qilishadi.

Sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish: Hamshiralar sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish, yomon odatlardan voz kechish, jismoniy faollikni oshirish, ruhiy salomatlikni boshqarib, ijobiy fikrlashni rivojlantirish va tibbiy profilaktik choralar haqida maslahatlar berishadi.

Tele hamshiralikning afzalliklari

Bemorlar uchun qulaylik: Bemorlar masofadan turib yordam olishlari mumkin, bu ularni shifoxonaga borish zaruratidan xalos qiladi, ayniqsa chekka hududlarda yashovchi bemorlar uchun juda foydalidir.

Sog'liqni saqlash tizimi uchun samaradorlik: Tele hamshiralik xizmatlari sog'liqni saqlash tizimiga yukni kamaytirish va tibbiy xizmatlarni optimallashtirishga yordam beradi. Hamshiralar va shifokorlar bemorlar bilan masofadan aloqa o'rnatib, ularning holatini tezda kuzatish imkoniga ega bo'lishadi.

Tez va aniq xizmat: Tibbiy yordam ko'rsatilishida kechikishlar kamayadi. Bemorlar o'z holatini shifokorga tezda yetkazishlari, tezkor maslahat olishlari va zarur choralar ko'rishlari mumkin.

Infektsiyalarni oldini olish: Pandemiya kabi holatlarda tele hamshiralik yordamida bemorlar va tibbiyot xodimlari orasidagi bevosita aloqalar kamayadi, bu infektsiyalarni tarqalishining oldini olishga yordam beradi.

Tele hamshiralik texnologiyalari

Mobil ilovalar: Bemorlar va hamshiralar o'rtasida oson aloqani ta'minlaydigan mobil ilovalar orqali bemorlar o'z sog'lik holatini kuzatishlari, bemorlar esa o'zlarining shaxsiy tibbiy ma'lumotlarini ko'rsatib, masofadan yordam olishlari mumkin.

Videokonsultatsiyalar: Hamshiralar va bemorlar videokonferensiya vositalari orqali yuzma-yuz aloqada bo'lishlari, tibbiy maslahatlar olishlari va kerakli tibbiy yordamni masofadan ko'rsata olishlari mumkin.

Yozuvlarni va ma'lumotlarni saqlash: Elektron sog'liqni saqlash kartalari va boshqa raqamli tizimlar orqali bemorlar haqidagi barcha ma'lumotlar xavfsiz tarzda

saqlanadi va hamshiralalar hamkorlikda bu ma'lumotlarni tahlil qilib, kerakli yordamni taqdim etishadi.

Tele hamshiralikning qo'llanilishi

Surunkali kasalliklar: Tele hamshiralik surunkali kasalliklari bo'lgan bemorlar uchun juda foydalidir. Bemorlarning holati masofadan nazorat qilinadi va zarur yordam tezda ko'rsatiladi. Misol uchun, diabet, gipertoniya yoki yurak-qon tomir kasalliklari bo'lgan bemorlar uchun telemeditsina samarali ishlaydi.

Postoperatsion davr: Jarrohlik amaliyotidan keyingi davrda bemorlarni masofadan parvarish qilish, ularning sog'lik holatini tezda baholash va kerakli tibbiy yordamni taqdim etish mumkin.

Psixologik yordam: Hamshiralalar psixologik masalalar bo'yicha bemorlarga masofaviy yordam ko'rsatishadi. Bu ayniqsa, psixologik muammolar va depressiya kabi holatlarda yordam beradi.

Elektron sog'liqni saqlash kartalari (ESK) - bu bemorlar haqida ma'lumotlarni raqamli shaklda saqlash va boshqarish tizimlaridir. Ushbu kartalar sog'liqni saqlash tizimiga kirish uchun zarur bo'lgan barcha muhim ma'lumotlarni o'z ichiga oladi, masalan:

1. Shaxsiy ma'lumotlar - bemorning ismi, tug'ilgan sanasi, jinsiy aloqalari, manzili va boshqalar.
2. Tibbiy tarix - oldingi kasalliklar, allergiyalar, jarohatlar, operatsiyalar va dori-darmonlar haqida ma'lumot.
3. Joriy davolanish - bemorning hozirgi davolanish rejasi, dori-darmonlar, amalga oshirilgan testlar va natijalar.
4. Tibbiy tasdiqlar - bemorning tibbiy tekshiruvlari va testlari natijalari.
5. Emergency ma'lumotlar - favqulodda holatlar uchun muhim ma'lumotlar (masalan, yurak muammolari, allergiyalar va boshqalar).

Elektron sog'liqni saqlash kartalarining afzalliklari quyidagilardan iborat:

Ma'lumotlarga tezkor kirish - tibbiy xodimlar bemorning tarixiga tezda kirish imkoniga ega bo'lishadi.

Xatoliklarni kamaytirish - hujjatlarni qo'lda kiritishda yuzaga kelishi mumkin bo'lgan xatoliklar kamayadi.

Tezkor diagnostika va davolash - zarur ma'lumotlar tezkor va oson topiladi, bu esa davolanishni tezlashtiradi. Sog'liqni saqlash tizimida integratsiya - har xil tibbiy muassasalar va klinikalar o'rtasida bemor ma'lumotlarini almashish imkoniyati

Zamonaviy hamshiralikda simulyatsion treninglar — bu hamshiralarga klinik tajriba va amaliy ko'nikmalarni xavfsiz, nazorat ostida va real vaqt rejimida o'rganish imkonini beradigan usullardir. Bu treninglar hamshiralarning tajribasini oshirish, qaror qabul qilish qobiliyatlarini yaxshilash va xavfsizlikni ta'minlash uchun muhim vosita hisoblanadi.

Simulyatsion treninglarning asosiy turlari:**1. Simulyatsion markazlar (Simulation Centers):**

Bu markazlarda turli tibbiy vaziyatlar va holatlar uchun maxsus qurilmalar va interaktiv modellardan foydalaniladi. Masalan, "manekent" (simulyator) yordamida bemorlarni davolash, hayotiy vaziyatlarda tezkor reaksiya ko'rsatish, to'g'ri qarorlar qabul qilish kabi amaliy mashqlar o'tkaziladi.

Bunday markazlar ko'pincha tibbiyot maktablari va kasb-hunar kollejlari joylashgan bo'lib, ular hamshiralarga real bemorlar bilan ishlashdan oldin xavfsiz muhitda mashq qilish imkonini beradi.

2. Virtual simulyatsiyalar:

Zamonaviy texnologiyalar, masalan, virtual haqiqat (VR) va kengaytirilgan haqiqat (AR) yordamida hamshiralik amaliyotini virtual muhitda simulyatsiya qilish imkonini beradi. Bu metod hamshiralarga real dunyodagi jarayonlarni his qilish va ular bilan ishlashni o'rganish imkoniyatini beradi, lekin bu jarayonlar xavfsiz va nazorat ostida bo'ladi.

Misol uchun, VR yordamida bemorning simptomlarini aniqlash, dori-darmonlarni to'g'ri kiritish yoki favqulodda holatlarda qanday harakat qilishni o'rganish mumkin.

3. Interaktiv darslar va video simulyatsiyalar:

Bu turdagi treninglar ko'pincha onlayn platformalar orqali o'qitiladi va interaktiv masalalar orqali hamshiralalar dori-darmonlarni berish, bemorlarni davolash va boshqa tibbiy ko'nikmalarni o'zlashtiradilar.

Video simulyatsiyalar bemorlar bilan yuzaga kelishi mumkin bo'lgan turli holatlar (masalan, reanimatsiya qilish, yurak-qon tomir tizimini qo'llab-quvvatlash)ni ko'rsatadi va hamshiralarga to'g'ri qarorlar qabul qilishni o'rgatadi.

4. Manekentlar va an'anaviy simulyatorlar:

An'anaviy treninglar manekentlar yordamida o'tkaziladi. Bu manekentlar ko'pincha hayotga o'xshash xususiyatlarga ega bo'lib, bemorning nafas olish, yurak urishi va boshqa vital belgilarni ko'rsatishi mumkin. Ular orqali hamshiralarga tibbiy jarayonlar, masalan, in'ektsiyalar, qon bosimini o'lchash yoki kislorod berishni amaliy tarzda o'rgatish mumkin.

Simulyatsion treninglarning afzalliklari:

Xavfsiz va nazorat ostidagi muhit: Hamshiralarga real dunyoda yuzaga kelishi mumkin bo'lgan tibbiy holatlarni xavfsiz sharoitda sinab ko'rish imkoniyatini beradi.

Ko'nikmalarni tez o'zlashtirish: Simulyatsiya yordamida hamshiralarga amaliy tajriba olish imkoniyati beriladi, bu esa ularning kasbiy mahoratini oshiradi.

Tezkor javob berish qobiliyatini oshirish: Favqulodda vaziyatlarda qanday tezkor va to'g'ri qarorlar qabul qilishni o'rgatadi.

Takrorlash imkoniyati: Treningni bir necha bor takrorlash mumkin, bu esa murakkab yoki noaniq vaziyatlarni yaxshiroq o'zlashtirishga yordam beradi.

Simulyatsion treningning imkoniyatlari:

Realistik bemorlar bilan ishlash: Hamshira bemor bilan qanday munosabatda bo'lishini va tibbiy yordamni qanday ko'rsatishni amaliy tarzda o'rganadi.

Interaktiv tibbiy holatlar: Har xil tibbiy vaziyatlarda qanday qarorlar qabul qilishni o'rganish imkoniyati.

Favqulotda holatlar va krizis boshqaruvi: Tezkor javob berish qobiliyatini oshiradi.

Xulosa

Zamonaviy tendensiyalar hamshiralik ishini yuqori malaka, zamonaviy texnologiyalar, bemorga yo'naltirilgan yondashuv, va global tajribalar asosida olib borishni talab etmoqda. Hamshiralarning o'z kasbiga bo'lgan mas'uliyati, yangiliklarga ochiqqligi va kasbiy rivojlanishga intilishi sog'liqni saqlash tizimining samarali ishlashida muhim omildir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti (WHO). Nursing and Midwifery Progress Report. Geneva, 2023.
2. American Nurses Association (ANA). Nursing: Scope and Standards of Practice, 4th edition. 2021.
3. Mahmudova N.N., Turg'unova M.I. Zamonaviy hamshiralik ishi. Toshkent: Tibbiyot nashriyoti, 2021.
4. Karimova G.X. Hamshiralik ishi asoslari. Samarqand, 2020.
5. Sulstonov B.B. "Innovatsion texnologiyalar va tibbiyot". // Tibbiyot va amaliyot jurnali, №2, 2023.